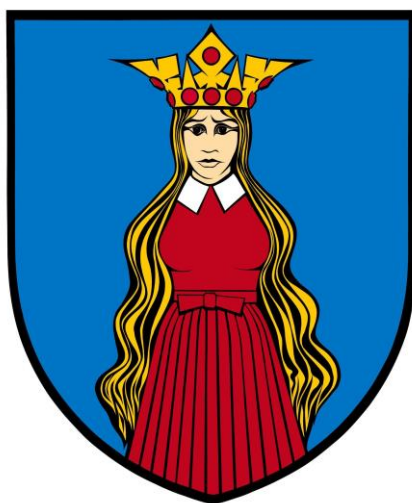

Raport o stanie Gminy Borów

za 2019 rok

Borów, 30 czerwca 2020 r.

Zgodnie z art. 28 aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) Wójt Gminy Borów przedstawia *Raport o stanie Gminy Borów za rok 2019*. Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy. Raport ma charakter publiczny i zostanie zaprezentowany na sesji absolutoryjnej Rady Gminy Borów a w debacie nad nim mają prawo wziąć udział również mieszkańcy. Celem przygotowania raportu jest pokazanie sytuacji gospodarczej i społecznej Gminy Borów.

W zakresie spraw finansowych, szczegółowe dane przedstawiono w sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Borów za rok 2019, natomiast w Raporcie przedstawiono jedynie najważniejsze informacje i wskaźniki finansowe.

Raport może stanowić źródło wiedzy o działalności gminy w ubiegłym roku i być podstawą oceny stanu gminy, opartej na faktach, obiektywnych wskaźnikach i danych statystycznych. Dla opracowania Raportu szczególnie istotna była wiedza pracowników Urzędu Gminy Borów, jednostek organizacyjnych gminy, dokumenty opracowane w urzędzie i jednostkach oraz dane statystyczne odpowiednich instytucji.

Informacje zawarte w Raporcie posłużą mieszkańcom gminy do poszerzenia wiedzy na temat specyfiki samorządu gminnego oraz mogą stanowić podstawę do zwiększenia aktywności społeczności lokalnej oraz do dialogu z mieszkańcami na temat kierunków rozwoju Gminy Borów.

Raport został podzielony na części tematyczne tj.:

- I. Informacje ogólne
- II. Finanse gminy
- III. Realizacja polityk, programów i strategii
- IV. Pozyskane środki zewnętrzne
- V. Mieszkańcy gminy
- VI. Ochrona zdrowia
- VII. Pomoc społeczna
- VIII. Infrastruktura
- IX. Działalność inwestycyjna
- X. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna
- XI. Transport
- XII. Konsultacje społeczne i organizacje pozarządowe
- XIII. Edukacja i opieka nad dziećmi do lat 3
- XIV. Działalność kulturalna
- XV. Przedsiębiorcy

- XVI. Ochrona środowiska
- XVII. Planowanie przestrzenne
- XVIII. Sprawy administracyjne i działalność uchwałodawcza
- XIX. Zamówienia publiczne w trybie przetargu nieograniczonego udzielone w 2019 roku
- XX. Wybory sołeckie
- XXI. Bezpieczeństwo w gminie
- XXII. Dokumentacja fotograficzna

I. Informacje ogólne

Gmina Borów leży w południowej części województwa dolnośląskiego, w odległości ok.30 km od Wrocławia, zajmuje powierzchnię 9 866 ha, graniczy: od zachodu z gminami Jordanów Śląski i Kobierzyce, od północy z gminą Żórawina, od wschodu i południa odpowiednio z gminami: Domaniów, Strzelin, Kondratowice. Przez gminę przebiega linia kolejowa łącząca Wrocław z granicą państwa z Czechami, stacja kolejowa zlokalizowana jest w Boreczku.

Gmina wchodzi w skład Powiatu Strzelińskiego, który pod względem geograficznym znajduje się w przedsuddeckim obszarze Dolnego Śląska. Główna część terenu położona jest na Przedgórzu Sudeckim w obrębie Wzgórz Strzelińskich i jest bardzo urozmaicona z uwagi na występowanie tu szeregu wzniesień porozcinanych dolinami rzek. Pozostała część, od strony północnej, gdzie leży Gmina Borów, znajduje się w pasie Równiny Wrocławskiej.

Gmina Borów ma typowo rolniczy charakter, gdzie 86,7% powierzchni to użytki rolne, lasy zaledwie 5%, pozostałe grunty 8,3%. Urodzajne gleby i sprzyjające warunki klimatyczne wpływają korzystnie na rozwój rolnictwa. Jakość gleb jest wysoka, wskaźnik bonitacji wynosi 2,19. Grunty orne w klasie II stanowią 36,2%, a klasy III - 40,2% ogólnej powierzchni gminy.

Siedzibą gminy jest wieś Borów, leżąca w centralnym obszarze gminy, spełniająca funkcję administracyjno - handlową i usługową w stosunku do pozostałych miejscowości. Ośrodkami wspomagającymi są wsie Zielenice i Borek Strzeliński. W układzie osadniczym wyróżniają się także miejscowości Boreczek i Ludów Śląski. Łącznie Gmina Borów obejmuje 25 sołectw (27 miejscowości), zgodnie z poniższym wykazem.

1. Bartoszowa	7. Głownin	13. Kręczków	19. Piotrków Borowski
2. Boreczek	8. Jaksin	14. Kurczów	20. Rochowice
3. Borek Strzeliński	9. Jelenin	15. Ludów Śląski	21. Siemianów
4. Borów	10. Kazimierzów	16. Mańczyce	22. Stogi
5. Brzezica	11. Kępino	17. Michałowice	23. Suchowice
6. Brzoza (+Boguszyce)	12. Kojęcín	18. Opatowice	24. Świnobród
			25. Zielenice (+ Uniszów)

Gmina Borów należy do następujących stowarzyszeń i związków:

1. Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis
2. Lokalna Grupa Działania Gromnik
3. Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno – Gospodarczych w Strzelinie
4. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej
5. Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Dolnego Śląska
6. Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
7. Związek Międzygminny Śląza-Oława

Wójt Gminy Borów realizował w 2019 r. zadania ustawowe oraz delegacje wynikające z uchwał Rady Gminy Borów za pomocą Urzędu Gminy Borów oraz pozostałych jednostek organizacyjnych, tj.:

1. Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Borowie,
2. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowie,
3. Gminnej Biblioteki Publicznej w Borowie,

4. Zespołu Szkół Publicznych w Borowie, składającego się z Publicznej Szkoły Podstawowej im. Macieja Rataja, Gimnazjum Publicznego (do dnia 31 sierpnia 2019 r.) i Przedszkola Publicznego.
5. Publicznej Szkoły Podstawowej im. Wincentego Witosa w Borku Strzelińskim,
6. Publicznej Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Zielenicach.

II. Finanse gminy

Wskaźniki finansowe za 2019 rok potwierdziły dobrą kondycję finansową Gminy Borów.

Dochody

W 2019 roku Gmina zrealizowała **dochody w wysokości 23.052.114,54 zł**, z czego 22.237.130,28 zł stanowiło dochody bieżące, zaś 814.984,26 zł dochody majątkowe. Plan dochodów został zrealizowany w 102,07 %. Wykonane dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 4.416,11 zł.

W grupie **dochodów bieżących** zrealizowano wpływy z następujących tytułów:

1) Dochody własne: **8.802.970,90 zł,**

z tego:

- dochody z podatków i opłat: 3.953.951,12 zł
- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa: 4.211.888,36 zł
- dochody z majątku gminy: 120.201,07 zł
- pozostałe dochody: 516.930,35 zł

W dochodach z tytułu podatków i opłat największy udział miały wpływy:

- z tytułu podatku rolnego: 2.105.954,10 zł
- z tytułu podatku od nieruchomości: 1.318.896,31 zł

2) Subwencje ogólne z budżetu państwa: **6.379.135,00 zł**

z tego:

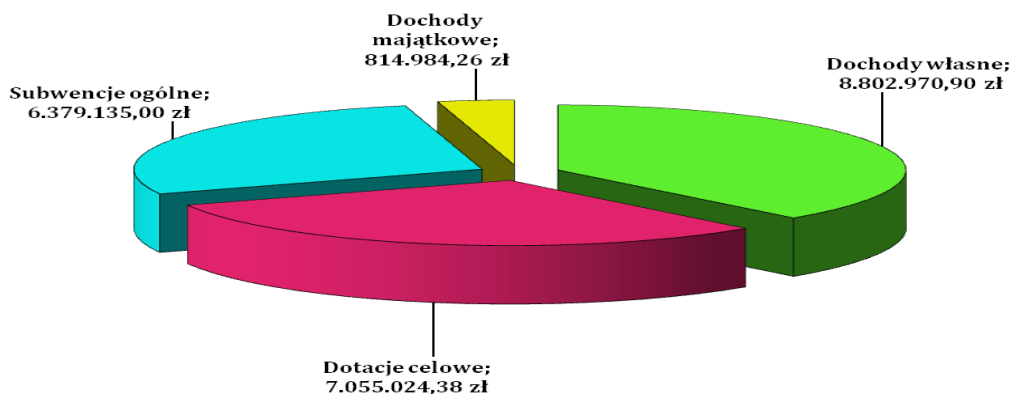
- część oświatowa: 4.417.926,00 zł
- część wyrównawcza: 1.961.209,00 zł

3) Dotacje celowe: **7.055.024,38 zł**

W grupie dochodów majątkowych największy udział miały dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, które wyniosły: 620.047,21 zł

Podział dochodów budżetu Gminy za 2019 roku według źródeł przedstawia poniższy wykres.

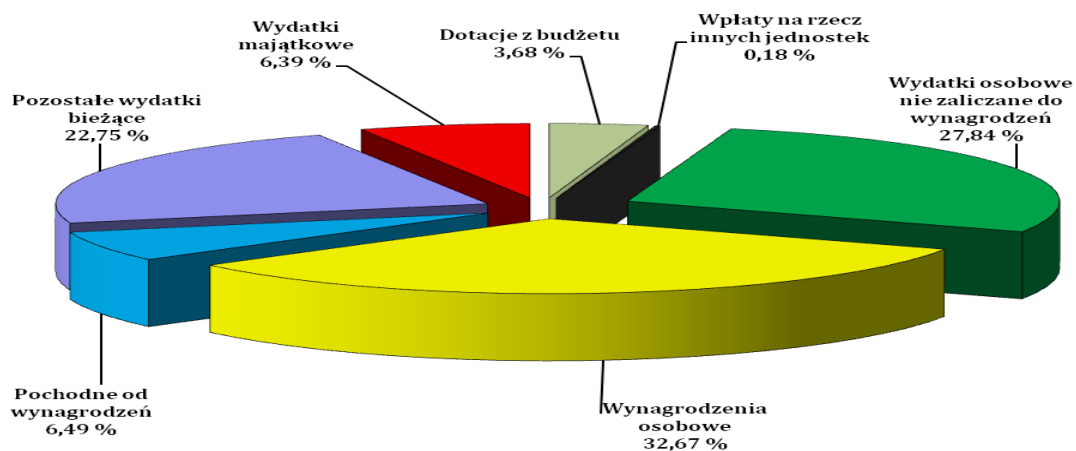
Wykonanie dochodów Gminy Borów w 2019 roku według źródeł

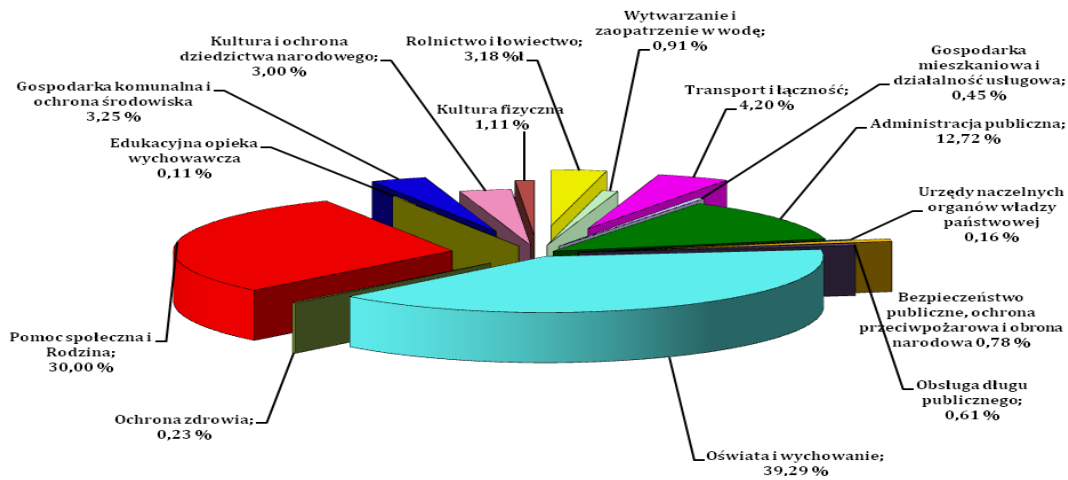
Wydatki

Zrealizowane przez Gminę w 2019 roku **wydatki wyniosły 21.607.470,31 zł**, z czego 20.226.845,13 zł stanowiły wydatki bieżące, zaś 1.380.625,18 zł wydatki majątkowe. Plan wydatków zrealizowano w 94,79 %. Wykonane wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 4.139,36 zł. Gmina w 2019 roku największy strumień środków finansowych przeznaczyła **na oświatę i wychowanie** (8.488.529,50 zł) oraz **pomoc społeczną i rodzinę** (6.481.196,11 zł). Szczegółowy podział wydatków budżetu Gminy w 2019 roku według działów klasyfikacji budżetowej oraz ich struktury przedstawiają poniższe wykresy.

Struktura wydatków budżetu Gminy Borów w 2019 roku

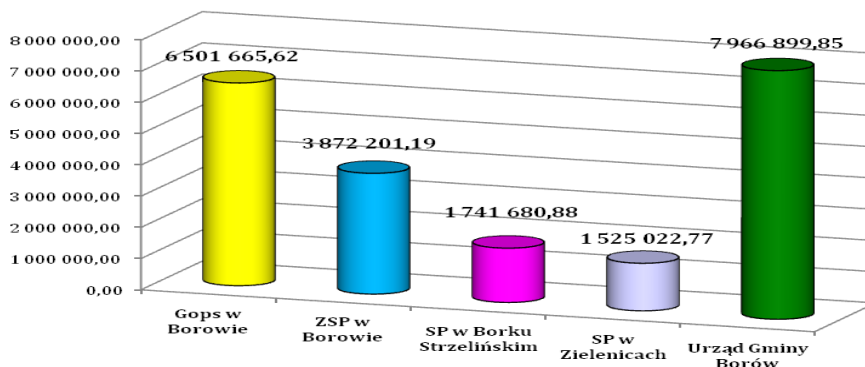

Struktura wydatków Gminy Borów w 2019 roku według działów klasyfikacji budżetowej

Spośród wszystkich jednostek organizacyjnych realizujących budżet Gminy największe wydatki zostały wykonane przez Urząd Gminy Borów (7.966.899,85 zł) i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie (6.501.665,62 zł). Wysokość wydatków poniesionych przez poszczególne jednostki budżetowe Gminy Borów przedstawia poniższy wykres.

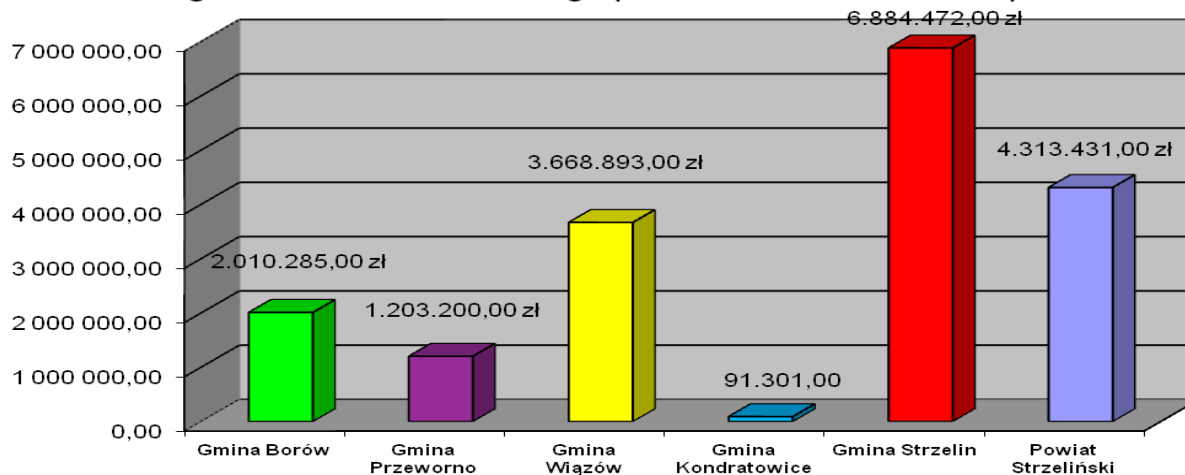
Wykonanie wydatków przez jednostki organizacyjne Gminy Borów

W 2019 roku wypracowana została **nadwyżka operacyjna w kwocie: 2.010.285,15 zł** i była wyższa od nadwyżki operacyjnej wypracowanej w 2018 roku o 100.292,26 zł oraz o 726.033,76 zł od nadwyżki operacyjnej wypracowanej w 2017 roku. Wypracowana przez Gminę Borów nadwyżka operacyjna była najwyższa spośród gmin wiejskich Powiatu Strzelińskiego, co przedstawia poniższy wykres.

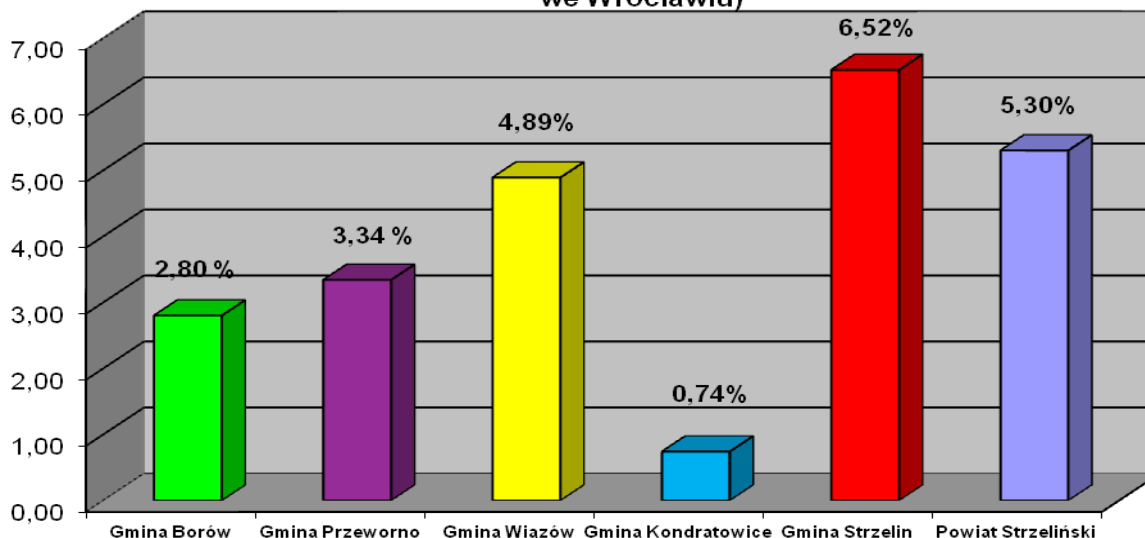
Wynik operacyjny Gminy Borów za 2019 rok na tle Powiatu i gmin Powiatu Strzelińskiego (źródło - RIO we Wrocławiu)

Zobowiązania gminy na dzień 31.12.2019 r. z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów wynosiły 4.597.765,40 zł i były niższe od stanu zobowiązań Gminy na koniec 2018 roku o 512.800,00 zł.

Relacja obsługi długu do dochodów ogółem na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 2,80 % i była jedną z najniższych spośród wszystkich jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu Strzelińskiego.

Relacja obsługi długu do dochodów ogółem w Gminie Borów na 31.12.2019 r. na tle Powiatu i gmin Powiatu Strzelińskiego (źródło - RIO we Wrocławiu)

III. Realizacja polityk, programów i strategii

Gmina Borów w 2019 roku nie posiadała strategii rozwoju w formie jednolitego dokumentu. Z uwagi na zbliżający się kolejny okres programowania w Unii Europejskiej oraz konieczność dostosowania się do aktualnych potrzeb i możliwości inwestycyjnych w kolejnych latach, planowane jest opracowanie strategii rozwoju.

Identyfikacja i realizacja celów strategicznych oraz wdrażanie przedsięwzięć wieloletnich w 2019 r. odbywało się w oparciu o następujące dokumenty:

1. Budżet gminy Borów, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Borów,
2. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Borów na lata 2016-2025,
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borów na lata 2014-2018,
4. Sołeckie Strategie Rozwoju,
5. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Borów,
6. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Borów na lata 2013-2032,
7. Program współpracy Gminy Borów z organizacjami pozarządowymi.

1) Przyjęte do realizacji przez Gminę Borów programy wieloletnie określone zostały w załączniku nr 2 do uchwały Rady Gminy Borów w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Borów. Zgodnie z tym dokumentem przyjęto do realizacji następujące przedsięwzięcia:

- **Dziś przygotowuję się do jutra - wsparcie uczniów i uczennic w Gminie Borów**, współfinansowany środkami Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 - 2020. Przedsięwzięcie realizowane jest we wszystkich publicznych placówkach oświatowych na terenie Gminy Borów, a jego koordynatorem jest Urząd Gminy Borów. W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Borów zaplanowano na 2019 rok na realizację wymienionego zadania wieloletniego środka w wysokości 760.157,53 zł. Zaplanowane na 2019 rok środki zostały wykorzystane w kwocie 625.831,10 zł. Zakończenie realizacji projektu planowane jest na 2020 rok (planowane wydatki w tym roku wyniosą 154.350,00 zł).

- **Zakup licencji na korzystanie z serwisu on-line o nazwie: "LEX Omega Administracja Samorządowa Optimum"**. Realizatorem przedsięwzięcia jest Urząd Gminy Borów, lata realizacji: 2019-2021. W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Borów zaplanowano na 2019 rok na realizację wymienionego zadania wieloletniego środka w wysokości 11 623,50 zł. Zaplanowane na 2019 rok środki zostały wykorzystane w 100 %.

- **Dowóz do Szkoły Podstawowej w Mikoszowie i opieka w czasie dowozu nad uczniami niepełnosprawnymi z terenu Gminy Borów**. Realizatorem jest Urząd Gminy Borów. W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Borów zaplanowano na 2019 rok na realizację wymienionego zadania

wieloletniego środka w wysokości 6.200,00 zł. Zaplanowane na 2019 rok środki zostały wykorzystane w 100 %. Ostatnim rokiem realizacji przedsięwzięcia będzie 2020 rok.

- Dowóz dziecka niepełnosprawnego z Gminy Borów do Niepublicznego Przedszkola w Mikoszowie.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Borów zaplanowano na 2019 rok na realizację wymienionego zadania wieloletniego środka w wysokości 2.600,00 zł. Zaplanowane na 2019 rok środki zostały wykorzystane w kwocie 2.176,68 zł. Ostatnim rokiem realizacji przedsięwzięcia będzie 2020 rok.

- Dofinansowanie wymiany kotłów na źródła ciepła przyjazne środowisku - ochrona środowiska, w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Borów zaplanowano na 2019 rok na realizację wymienionego zadania wieloletniego środka w wysokości 175.000,00 zł. Zaplanowane na 2019 rok środki zostały wykorzystane w kwocie 173.880,02 zł. Rok 2019 był ostatnim rokiem realizacji przedsięwzięcia, które był równocześnie elementem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane.

- Budowa wewnętrznej instalacji gazowej wraz z przebudową kotłowni w budynku Zespołu Szkół Publicznych w Borowie oraz przyłączeniem do sieci gazowej. W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Borów zaplanowano na 2019 rok na realizację wymienionego zadania wieloletniego środka w wysokości 25.000,00 zł. Zaplanowane na 2019 rok środki zostały wykorzystane w kwocie 24.858,55 zł. Przedsięwzięcie jest realizowane przez Urząd Gminy Borów. Ostatnim rokiem realizacji przedsięwzięcia będzie 2020 rok.

- Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Borowie. W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Borów zaplanowano na 2019 rok na realizację wymienionego zadania wieloletniego środka w wysokości 146.500,00 zł. Zaplanowane na 2019 rok środki zostały wykorzystane w blisko 100 %. Przedsięwzięcie było realizowane przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Borowie.

2) W ramach Lokalnego Program Rewitalizacji Gminy Borów na lata 2016-2025 w 2019 roku zrealizowano następujące projekty:

- Wykonanie prac konserwatorskich przy rekonstrukcji pierwotnych wymalowań na powierzchniach płaskich w Kaplicy bocznej (północnej) p.w. Świętego Józefa kościoła parafialnego p.w. Narodzenia NMP i Św. Wolfganga w Borowie. Dotacja z budżetu gminy Borów: umowa opiewała na kwotę 20.000 zł., natomiast rozliczono kwotę 10.000 zł., a pozostałą kwotę zwrócono do budżetu gminy.

- Podniesienie kompetencji społecznych, indywidualnych i interpersonalnych związanych z aktywizacją zawodową. Koszty całkowite – 6.640,00 zł, Wnioskowana kwota pomocy: 6.573,60 zł. Projekt został zrealizowany przez Stowarzyszenie Integracja, Szkoła-Rodzina- Środowisko Lokalne w Borowie we współpracy z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Borowie. Grupę docelową stanowiły osoby w przedziale wiekowym 13-24 oraz 60+. Pracownicy GOPS w Borowie wytypowali 30 uczestników, którzy pod okiem fachowców zostali przeszkoleni. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla operacji realizowanych w ramach projektu grantowego Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Gromnik. W ramach realizacji przeprowadzono dwumodułowe szkolenia mające na celu podniesienie kompetencji indywidualnych, interpersonalnych i społecznych, niezbędnych do właściwego prezentowania oraz dostosowania wizerunku uczestników do obecnych wymogów rynku pracy. Moduł pierwszy obejmował autoprezentację w formie werbalnej i wizerunkowej, natomiast moduł drugi przygotował uczestników do kongruentnej prezentacji w formie elektronicznej oraz papierowej. Według informacji uzyskanych od uczestników (już w toku zajęć), szkolenie zawierało dla uczestników wiele istotnych i nieznanych wcześniej aspektów związanych z uzyskaniem zatrudnienia, tworzeniem niezbędnej dokumentacji w sposób zgodny z obecnymi wymogami oraz standardami, ukazało potrzebę ciągłej aktualizacji nie tylko wiedzy z zakresu rynku pracy, ale również wykorzystania szans podwyższenia własnych kompetencji interpersonalnych, społecznych i zawodowych. Projekt wpisuje się również w realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borów.

- **Akademia umiejętności. Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców obszaru rewitalizowanego** – Warsztaty umiejętności miękkich aktywizujące społecznie wybrane grupy. Projekt E-senior kurs komputerowy dla mieszkańców w wieku 65+ w ramach *Programu rozwoju kompetencji cyfrowych mieszkańców województwa dolnośląskiego zagrożonych wykluczeniem cyfrowym z zastosowaniem działań szkoleniowych i animacyjnych w środowisku lokalnym*. Zrealizowany przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Borowie (25 osób – kurs odbywał się w dwóch grupach w bibliotece w Borowie i w Borku Strzelińskim).

3) W ramach sołeckich strategii rozwoju zrealizowano następujące projekty:

- **Przebudowa placu zabaw z wykonaniem siłowni zewnętrznej w miejscowości Zielenice** o wartości 60.885,00 zł. Wysokość dofinansowania to 29 520,00 zł. Dofinansowanie pochodziło z budżetu Województwa Dolnośląskiego w ramach konkursu „Odnowa dolnośląskiej Wsi w 2019 roku.

- **Poprawa bezpieczeństwa osób korzystających ze stacji kolejowej w Boreczku poprzez przebudowę drogi wraz z chodnikiem w miejscowości Boreczek** Zakres: Rozbiórka istniejącej nawierzchni z kostki kamiennej, ponowne jej ułożenie, wzmocnienie podbudowy drogi, regulacja i wymiana krawężników, wykonanie odwodnienia, wyznaczenie miejsc postojowych, w tym dla osób

z niepełnosprawnościami, regulacja infrastruktury zabudowanej w chodniku (studzienki kanalizacyjne, teletechniczne).

Łączna wartość inwestycji : 358.914,00 zł

Wysokość dofinansowania : 150.000,00 zł

Projekt współfinansowany ze środków budżetu Województwa Dolnośląskiego, w formie dotacji celowej, w ramach konkursu pn. „Dolnośląski Fundusz Pomocy Rozwojowej 2019”.

4) W ramach Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Borów na lata 2013-2032 zrealizowano zadanie:

- Zbiórka wyrobów zawierających azbest. Z nieruchomości położonych w Gminie Borów odebrano, przetransportowano i zutylizowano łącznie 12,457 Mg wyrobów zawierających azbest składowanych na posesjach.

Całkowity koszt wykonania usługi wyniósł 7.937,60 zł

Dofinansowanie: 7.937,60 zł

Zadanie realizowane było przy wsparciu finansowym Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

IV. Pozyskane środki zewnętrzne

W wyniku aktywnych działań Gminy podjętych w 2019 roku Gmina pozyskała środki zewnętrzne na realizację zadań w łącznej kwocie **1.321.024,33 zł**.

Źródła dofinansowania przedstawia poniższy wykres:

W ramach pozyskanych środków realizowano następujące projekty ze środków zewnętrznych:

1. Nazwa zadania: Poprawa bezpieczeństwa osób korzystających ze stacji kolejowej w Boreczku poprzez przebudowę drogi wraz z chodnikiem w miejscowości Boreczek.

Zakres projektu to rozbiórka istniejącej nawierzchni z kostki kamiennej, ponowne jej ułożenie, wzmocnienie podbudowy drogi, regulacja i wymiana krawężników, wykonanie odwodnienia, wyznaczenie miejsc postojowych, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, regulacja infrastruktury zabudowanej w chodniku (studzienki kanalizacyjne, teletechniczne).

Łączna wartość inwestycji : 358.914,00 zł

Wysokość dofinansowania : 150.000,00 zł

Projekt współfinansowany ze środków budżetu Województwa Dolnośląskiego, w formie dotacji celowej, w ramach konkursu pn. „ Dolnośląski Fundusz Pomocy Rozwojowej 2019”.

2. Nazwa zadania: "Remont kuchni w Zespole Szkół Publicznych w Borowie"

Prace obejmowały wymianę: stolarki drzwiowej, glazury ściennej, posadzki i położenie nowej okładziny, instalacji wodno-kanalizacyjnej, instalacji elektrycznej. Ponadto pomalowane zostały ściany i sufity.

Wartość całej inwestycji : 135.300,00 zł

Wartość dofinansowania: 80.000,00 zł

Wsparcie pozyskano w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” .

3. Projekt czeski: „Razem-kreatywnie i kulinarnie”

Całkowita wartość projektu to kwota 18.495,69 euro.

Dofinansowanie: 17.045,15 euro

Wydatki zrealizowane w 2019 roku: 80.018,87 zł

W ramach projektu zrealizowano 4 działania: warsztaty artystyczne dla dorosłych, warsztaty artystyczne dla dzieci oraz warsztaty kulinarne dla dzieci i dorosłych. Zwieńczeniem projektu była wystawa i degustacja potraw podczas której zaprezentowane zostały prace uczestników projektu. Zakupiona została kolumna głośnikowa oraz system zawiesznień.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska.

4. Projekt: „Dziś przygotowuję się do jutra - wsparcie uczniów i uczennic w Gminie Borów”

Wartość projektu: 926.345,56 zł

Wkład UE: 787.393,72 zł

Budżet państwa: 92.634,56 zł

Budżet Gminy Borów: 46.317,28 zł

Wydatki zrealizowane w 2019 roku: 625.831,00 zł

Dochód osiągnięty w 2019 roku: 284.800,18 zł

W ramach projektu zakupiono sprzęt komputerowy multimedialny i oprogramowanie, meble, sprzęt AGD, wyposażenie kuchni, pomoce dydaktyczne, urządzenie do terapii BIOFEEDBACK oraz licencję do korzystania z obrazkowego testu zawodów a także wyposażenie sali do zajęć integracji sensorycznej. Ponadto w ramach projektu przeprowadzono cykl szkoleń dla nauczycieli.

Projekt finansowany jest z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

5. Nazwa zadania: "Przebudowa placu zabaw z wykonaniem siłowni zewnętrznej w miejscowości Zielenice"

Całkowita wartość zadania: 60.885,00 zł

Wartość dofinansowania: 29.520,00 zł

Zakres projektu obejmował przebudowę placu zabaw z wykonaniem siłowni zewnętrznej w miejscowości Zielenice, zamontowane zostały nowe urządzenia zabawowe jak również kilka zestawów podwójnych siłowni na pylonie, ponadto zagospodarowany został skwer, powstała nowa nawierzchnia trawiasta, przybyło zieleni, zwłaszcza krzewów, zamontowane zostały ławki oraz kosz na śmieci.

Środki pozyskane zostały z budżetu województwa dolnośląskiego w ramach programu Odnowa Dolnośląskiej Wsi.

6. Zakup pomocy dydaktycznych do szkoły podstawowej w Borku Strzelińskim sfinansowany w ramach zwiększenia części oświatowej subwencji ogólnej z 0,4% rezerwy

Całkowita wartość zadania: 75.000,00 zł

Wartość dofinansowania: 75.000,00 zł

W ramach zadania wyposażono pracownie: geograficzną, biologiczną oraz fizyczną i chemiczną w niezbędny sprzęt do przeprowadzenia doświadczeń. Zakupiono m.in. dygestorium, stół demonstracyjny, stację pogody, długopisy 3D oraz monitor interaktywny.

7. Remont dachu w Szkole Podstawowej w Zielenicach sfinansowany w ramach zwiększenia części oświatowej subwencji ogólnej z 0,4% rezerwy

Całkowita wartość zadania: 89.529,24 zł

Wartość dofinansowania: 44.895,00 zł

Zakres zadania obejmował wymianę uszkodzonego podczas wichury pokrycia dachu, elementów orynnowania i części instalacji odgromowej.

8. Nazwa zadania: Zbiórka wyrobów zawierających azbest.

Z nieruchomości położonych w Gminie Borów odebrano, przetransportowano i zutylizowano łącznie 12,457 Mg wyrobów zawierających azbest składowanych na posesjach.

Całkowity koszt wykonania usługi: 7.937,60 zł

Dofinansowanie: 7.937,60 zł

Zadanie realizowane było przy wsparciu finansowym Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

9. Dodatkowo Gmina Borów otrzymała w 2019 środki zewnętrzne na projekty, których realizacja zakończyła się w 2018 roku:

1) 430.351,21 zł – na projekt „Sanitacja Gminy Borów etap III - budowa kanalizacji sanitarnej w Borowie (zadanie 3B) oraz rozbudowa i przebudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w Borku Strzelińskim”,

2) 189.696,00 zł – na projekt „Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Borowie”.

10. W ramach współpracy z innymi podmiotami, w tym jednostkami samorządu terytorialnego realizowano następujące projekty:

1) Żłobek bardzo uśmiechnięty realizowany w porozumieniu z Fundacją Edukacji Przedszkolnej dla Gminy Borów, Gminy Kondratowice i Gminy Niemcza

Całkowita wartość projektu: 2.209.208,65 zł, w tym Gmina Borów 843.785,59 zł

Kwota dofinansowania: 1.866.488,65 zł, w tym dla żłobka z gminy Borów 719.767,75 zł

Gmina Borów w ramach projektu użycza Fundacji bezpłatnie lokal w Zespole Szkół Publicznych w Borowie. Dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Oś priorytetowa „8 Rynek pracy” Działania „Godzenie życia zawodowego i prywatnego”, Poddziałanie „8.4.1 Godzenie życia zawodowego i prywatnego” - konkursy horyzontalne.

2) Przebudowa drogi powiatowej nr 3049D (Borek Strzeliński-Boreczek)

Zadanie realizowane przez Powiat Strzeliński i finansowane z budżetu powiatu, Funduszu Dróg Samorządowych oraz z budżetu Gminy Borów, wysokość dotacji gminy wyniosła 80.179,00 zł.

3) Podniesienie kompetencji społecznych, indywidualnych i interpersonalnych związanych z aktywizacją zawodową

Koszty całkowite: 6.640,00 zł

Wnioskowana kwota pomocy: 6.573,60 zł

Projekt został zrealizowany przez **Stowarzyszenie "Integracja, Szkoła-Rodzina- Środowisko Lokalne"** w Borowie we współpracy z pracownikami **Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowie**. Grupę docelową stanowią osoby w przedziale wiekowym 13-24 oraz 60+. Pracownicy GOPS w Borowie wytypowali 30 uczestników, które pod okiem fachowców zostały przeszkolone w zakresie podniesienia kompetencji indywidualnych, interpersonalnych i społecznych, niezbędnych do właściwego prezentowania oraz dostosowania wizerunku uczestników do obecnych wymogów rynku pracy. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla operacji realizowanych w ramach projektu grantowego Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Gromnik.

4) Budowa siłowni zewnętrznej w miejscowości Borów

Realizator: Stowarzyszenie "Integracja, Szkoła- Rodzina- Środowisko Lokalne"

Łączna wartość inwestycji: 39 360,00 zł

Wysokość dofinansowania: 99% wartości inwestycji

Zamontowane zostały urządzenia siłowni zewnętrznej takie jak: narciarz biegowy, prasa nożna, motyl, wiosło, urządzenie do ćwiczenia mięśni klatki piersiowej oraz mięśni brzucha. Zamontowano ławeczkę, stojaki, kosz na śmieci oraz regulamin. Ponadto plac zyskał nową nawierzchnię z kostki brukowej.

Projekt został sfinansowany w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla operacji realizowanych w ramach projektu grantowego Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Gromnik. Gmina Borów użyczyła stowarzyszeniu teren pod realizację zadania, a pracownicy urzędu uczestniczyli w przygotowaniu dokumentacji projektowej.

5) Nazwa zadania: Budowa placu zabaw z elementami siłowni zewnętrznej w miejscowości

Głównin

Realizator: Stowarzyszenie "Integracja, Szkoła- Rodzina- Środowisko Lokalne"

Łączna wartość inwestycji: 40.590,00 zł

Wysokość dofinansowania to 99% wartości inwestycji , tj. 40.184,10 zł

W ramach zadania zagospodarowana została przestrzeń publiczna w plac zabaw dla dzieci i młodzieży oraz elementy siłowni zewnętrznej wyposażonej w urządzenia fitness.

Projekt został sfinansowany w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla operacji realizowanych w ramach projektu grantowego Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Gromnik. Gmina Borów użyczyła stowarzyszeniu teren pod realizację zadania a pracownicy urzędu uczestniczyli w przygotowaniu dokumentacji projektowej.

6) "Promocja Gminy Borów promocją obszaru LGD"

Realizator: Stowarzyszenie "Integracja, Szkoła- Rodzina- Środowisko Lokalne",

Całkowita wartość zadania: 9.599,00 zł

Dofinansowanie: 9.500,00 zł

Zakres projektu obejmował utworzenie interaktywnej mapy Gminy Borów, opracowanie drukowanej mapy gminy w języku polskim i angielskim oraz wykonanie magnesów promocyjnych. Mapa została umieszczona na stronie internetowej Gminy Borów z możliwością wydruku i odtworzenia w każdym miejscu na urządzeniach mobilnych. Na mapie przedstawione zostały walory historyczne, kulturowe i krajobrazowe oraz produkty lokalne z terenu gminy Borów. Mapa w wersji papierowej zawiera informacje o wszystkich gminach powiatu strzelińskiego. Kolportowana jest wśród mieszkańców obszaru gminy Borów, obszaru LGD Gromnik i wszystkich zainteresowanych z zewnątrz. Projekt to promocja gminy Borów przedstawiona w nowoczesny, mobilny sposób. W ramach projektu ogłoszony został konkurs dla mieszkańców gminy na opracowanie logo gminy i hasła gminy, które zostały umieszczone na opracowywanej mapie.

Projekt został zrealizowany w ramach w ramach działania 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla operacji realizowanych w ramach projektu grantowego dla przedsięwzięcia 3.2.1. Promocja obszaru w oparciu o lokalne walory krajobrazowe, historyczne i kulturowe oraz lokalne produkty i usługi objętego Lokalną Strategią Rozwoju na lata 2014-2020

Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Gromnik. Pracownicy urzędu uczestniczyli w przygotowaniu dokumentacji projektowej.

V. Mieszkańcy gminy

Liczba mieszkańców gminy na koniec 2019 roku wyniosła 5220 osób. W okresie od początku do końca roku zmniejszyła się o 26 osoby.

Podział mieszkańców ze względu na wiek:

-liczba kobiet w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 348 osób, a liczba mężczyzn– 403,

-liczba kobiet w wieku produkcyjnym (15-59 lat) wynosiła 1552 osób, a liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym (15-64) wynosiła 1849,

-liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym wynosiła 728, a liczba mężczyzn: 340.

W gminie urodziło się 41 dzieci, w tym 21 dziewczynki i 20 chłopców, a zmarło 61 osób, w tym 27 kobiety i 34 mężczyzn.

Poniżej liczba mieszkańców gminy w podziale na miejscowości:

Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców 31.12.2019
Bartoszowa	134
Boguszyce	64
Boreczek	194
Borek Strzeliński	975
Borów	814
Brzezica	135
Brzoza	87
Głownin	66
Jaksin	136
Jelenin	149
Kazimierzów	33
Kępino	117
Kojęcín	111
Kręczków	134
Kurczów	166

Ludów Śląski	412
Mańczyce	190
Michałowice	87
Opatowice	94
Piotrków Borowski	214
Rochowice	74
Siemianów	148
Stogi	97
Suchowice	103
Świnobród	68
Uniszów	29
Zielenice	389
ogółem	5220

W 2019 roku Gmina Borów nadal należała do jednostek o najniższym wskaźniku bezrobocia na tle gmin tworzących Powiat Strzeliński. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 135 osoby, w tym 58 mężczyzn i 77 kobiet. Blisko połowa to długotrwale bezrobotni, w liczbie 67 osób.

Powiat Strzeliński

Bezrobotni wg miast i gmin na dzień 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem			z ogółem: uprawnieni do zasiłku			z ogółem: długotrwale bezrobotni			z ogółem: do 30 roku życia			w tym do 25 roku życia			z ogółem: powyżej 50 roku życia		
	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni
Miasto Strzelin	412	211	201	70	39	31	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Gmina Strzelin	302	179	123	57	31	26	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
R-m miasto i gmina Strzelin	714	390	324	127	70	57	392	225	167	148	98	50	67	38	29	211	61	150
Miasto Wiązów	69	32	37	11	3	8	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Gmina Wiązów	138	80	58	26	15	11	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
R-m miasto i gmina Wiązów	207	112	95	37	18	19	114	73	41	57	35	22	30	18	12	52	13	39
Gmina Borów	135	77	58	28	19	9	67	39	28	38	28	10	18	11	7	32	10	22
Gmina Kondratowice	179	96	83	31	19	12	100	60	40	32	24	8	15	12	3	55	15	40
Gmina Przeworno	173	102	71	36	16	20	98	63	35	44	30	14	20	12	8	50	12	38
Ogółem	1408	777	631	259	142	117	771	460	311	319	215	104	150	91	59	400	111	289

VI. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy funkcjonowały 2 niepubliczne podmioty udzielające świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej i pielęgniarki szkolnej w oparciu o kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia tj.:

- „Praktyka Lekarza Rodzinnego Jolanta Ceglarska” w Borowie - ilość pacjentów 2460,
- „Renmed Sp. z o. o.” w Borku Strzelińskim- ilość pacjentów 2119,

W obu placówkach funkcjonowała Poradnia Stomatologiczna, prowadzona przez podmiot leczniczy „Gabinet Stomatologiczny Dorota Maskiera-Majchrzak”.

Działalność lecznicza prowadzona jest w budynkach będących własnością gminy, w oparciu o umowy najmu zawarte do 2026 roku.

Zgodnie z ustawą o opiece zdrowotnej wszystkie dzieci w wieku szkolnym w roku 2019 zostały objęte obowiązkową opieką stomatologiczną.

Na mocy porozumienia pomiędzy Gminą Borów a Panią Dorotą Maskiera-Majchrzak, prowadzącą podmiot leczniczy- Gabinet Stomatologiczny Dorota Maskiera-Majchrzak, zapewniony został dostęp uczniów szkół z terenu Gminy Borów do świadczeń z zakresu:

- świadczenia ogólnostomatologiczne dla dzieci i młodzieży,
- profilaktyczne świadczenia stomatologiczne dla dzieci i młodzieży, z wyłączeniem świadczeń ortodontacji,
- współpracy z dyrektorem w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia jamy ustnej oraz profilaktyki próchnicy zębów u uczniów.

W ramach zadań z ochrony zdrowia gmina realizowała programy badań profilaktycznych w oparciu o współpracę z podmiotami zewnętrznymi realizującymi bezpłatne badania mammograficzne oraz badania słuchu.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmowała się realizacją zadań w zakresie: udzielanych porad i konsultacji dla dorosłych posiadających problemy alkoholowe, kierowania na leczenie terapeutyczne i stacjonarne oraz rozmów motywujących do ograniczania spożywania napojów alkoholowych. Stałą opieką Komisji objętych było 18 osób nadużywających alkoholu. Do leczenia odwykowego zakwalifikowano 11 osób, w tym 4 osoby do leczenia stacjonarnego w zakładzie leczniczym i 5 osób do leczenia terapeutycznego w warunkach Poradni Uzależnień. W spotkaniach grupy wsparcia AA uczestniczyły regularnie 2 osoby. Przez cały rok w Borowie funkcjonował finansowany przez Gminę gabinet psychoterapii uzależnień, z którego skorzystało 14 osób.

W roku 2019 młodzież szkolna uczestniczyła w sześciu programach profilaktycznych dla klas starszych i 4 programach profilaktycznych dla klas młodszych. Ponadto zrealizowano dwa

programy rekomendowane dla klas starszych. Ogółem z programów z obszaru profilaktyki uniwersalnej korzystała młodzież ze wszystkich szkół podstawowych w gminie.

Na dzień 1 stycznia 2019 r. 11 podmiotów posiadało zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, a na dzień 31 grudnia 2019 r. – 10 podmiotów. Wydano również 3 zezwolenia jednorazowe. Z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu w 2019 r., Gmina uzyskała wpływy w wysokości 56 661 zł. Natomiast wydatkowała 56 000 zł na sfinansowane zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi. W ramach tych środków sfinansowano wypoczynek letni dla 20 dzieci z terenu gminy, pochodzących z rodzin „problemowych”.

Wartość alkoholu sprzedanego w 2019 r. na terenie gminy wyniosła 1.888.783,51 zł.

VII. Pomoc społeczna

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz zadania własne realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie w roku 2019 realizował zadania wynikające z:

- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy,
- uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”.

Podstawą działania były również akty wykonawcze do ustawy o pomocy społecznej, w szczególności:

- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie domów pomocy społecznej,
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Świadczenia z pomocy społecznej w 2019 roku zostały przyznane mieszkańcom gminy Borów, którzy znajdują się w trudnej sytuacji bytowej, najczęściej o charakterze ekonomicznym, zdrowotnym, związanej z monoparentalnym wychowaniem dzieci, z powodu uzależnień, z często z współistniejącym wykluczeniem społecznym oraz z powodu innych okoliczności inherentnych. W przypadku zabezpieczenia osób bezdomnych w schronisku, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie przeprowadzał cały szereg działań przygotowujących, od I etapu zaopatrzenia medyczno-higienicznego do ostatniego etapu logistycznego, związanego z transportem i wyposażaniem klienta w odzież i niezbędne artykuły osobiste.

Ponadto 95 środowisk rodzinnych o łącznej liczbie 200 osób korzystało z dodatkowej, pozaustawowej formy pomocy w postaci paczek żywnościowych przekazanych przez Bank Żywności. W wyniku tych działań, w 2019 roku borowski GOPS pozyskał i przekazał 6 ton i 29 kg żywności.

Należy zwrócić uwagę na istotną tendencję wzrostową w zakresie wydania Kart Dużej Rodziny, który wzrósł o kilkaset procent w porównaniu do roku ubiegłego - w 2018 roku wydano 9 kart, natomiast rok 2019 zakończył się z wynikiem 122 wydanych kart Dużej Rodziny.

W trakcie działalności borowski Ośrodek realizował obowiązek wspierania rodzin oraz osób przeżywających trudności, w tym m.in. wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawami. Wszystkie działania w środowisku opierały się w dużej mierze na szeroko pojętej pracy socjalnej, analizie i ocenie występujących zjawisk, potrzeb oraz zagrożeń społecznych. Skupiając się na tych ostatnich, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej koordynował prace miejscowego Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie 8 postępowań z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wdrożenia z tego tytułu procedury Niebieskiej Karty.

Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, to nie tylko działania o charakterze stricte pomocowo-doraźnym, ale także podejmowanie subtelnych, a zarazem jak najbardziej efektywnych prób edukacyjnych na grupach defaworyzowanych. Jedną z nich były dwumodułowe zajęcia warsztatowe, w ramach działania "Podniesienie kompetencji społecznych, indywidualnych i interpersonalnych związanych z aktywizacją zawodową". Koszty całkowite projektu to 6.640,00 zł. Wnioskowana kwota pomocy: 6.573,60 zł. Projekt został zrealizowany przez Stowarzyszenie Integracja, Szkoła-Rodzina- Środowisko Lokalne w Borowie we współpracy z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowie. Grupę docelową stanowiły osoby w przedziale wiekowym 13-24 oraz 60+. Pracownicy GOPS w Borowie wytypowali 30 uczestników, którzy pod okiem fachowców zostały przeszkolone. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla operacji realizowanych w ramach projektu grantowego Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Gromnik.

Aktywnie pozyskiwano inne środki zewnętrzne, także w formie darowizn, co pozwoliło Ośrodkowi na realizację pozaustawowych zadań cyklicznych, takich jak coroczna kolacja wigilijna dla osób samotnych, która odbyła się po raz 4 z rzędu. Przygotowania do tego wydarzenia zainaugurował projekt socjalny w formie warsztatów, gdzie uczestnicy wykonywali ozdoby świąteczne i dekoracje na stół wigilijny.

Cel projektu:

- ✓ kultywowanie tradycji związanych z obchodami Świąt Bożego Narodzenia,
- ✓ integracja,
- ✓ współdziałanie w grupie,
- ✓ rozwój społeczny podopiecznych, niwelowanie cech niedostosowania w funkcjonowaniu społecznym, wyrównania szans,
- ✓ kształcenie umiejętności manualnych, poznanie różnorodnych materiałów, przyborów i narzędzi do wykonania dekoracji na stół wigilijny.

Projekt został sfinansowany ze środków własnych Ośrodka.

Niezwykle istotnymi zadaniami, które od kilku lat realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie jest bezsprzecznie pakiet świadczeń rodzinnych i wychowawczych oraz świadczeń jednorazowych związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. Z początkiem roku 2019 w gminie Borów uprawnionych do świadczeń wychowawczych było 301 rodzin. Wprowadzona od lipca 2019 r. nowelizacja dotycząca ujęcia pierwszego dziecka w rodzinie oraz likwidacji kryterium dochodowego zwiększyła ten zakres do 520 rodzin. Nagły wzrost uprawnionych do pobierania świadczeń wychowawczych nie zaburzył płynności w realizacji tego zadania, aczkolwiek wymagał reorganizacji kolejności wypłat, aby w jak największym stopniu utrzymać poczucie sprawiedliwości społecznej.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie wypłacił świadczenia jednorazowe z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (300+) dla 569 uczniów uczących się lub mieszkających na terenie gminy Borów.

Oprócz wszystkich zadań realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, jednostka ściśle współpracuje z innymi instytucjami pracującymi na rzecz drugiego człowieka, również z sektora pozarządowego. Przykładem takiej współpracy jest pomoc udzielona 6 rodzinom przez ogólnopolski projekt społeczny "Szlachetna Paczka", który po raz kolejny wsparł, poprzez darczyńców, osoby najbardziej potrzebujące.

VIII. Infrastruktura

Wartość majątku trwałego Gminy Borów na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 61.157.534,24 zł,

z tego:

- 451.696,59 zł - to kwota stanowiąca wartość niematerialnego i prawne,
- 3. 283 714,56 zł - to wartość gruntów stanowiących własność Gminy,
- 50. 966 804,51 zł -to wartość budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej stanowiącej własność Gminy,
- 3. 751.688,46 zł - to wartość urządzeń technicznych i maszyn stanowiących własność Gminy,

- 957.609,97 zł - to wartość środków transportu stanowiących własność Gminy,
- 1. 217.007,03 zł - to wartość pozostałych środków trwałych,
- 529.013,12 zł - to wartość środków trwałych w budowie.

Gmina posiada 38,252 km publicznych dróg gminnych w tym:

- o nawierzchni twardej - ulepszonej (bitumiczna, betonowa, kostka) – 14,082 km,
- o nawierzchni twardej - nieulepszonej (brukowiec, tłuczeń) – 1,0 km,
- o nawierzchni gruntowej (grunt naturalny, żwir) – 23,17 km.

W 2019 roku wykonywano systematyczne naprawy i remonty tych dróg. Kompleksowo przebudowano odcinek drogi z miejscami postojowymi i chodnikiem przy dworcu kolejowym w Boreczku.

Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna była rozbudowywana i modernizowana, przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Borowie. Jednostka ta zajmuje się również bieżącym utrzymaniem tej infrastruktury.

Długość sieci wodociągowej na początek 2019 r. wynosiła 82,1 km, a na koniec 83,29 km. W przypadku sieci kanalizacyjnej dane przedstawiają się następująco: 35,4 km na początku roku oraz 35,8 km na koniec roku. W roku 2019 kontynuowano rozbudowę i modernizację sieci wodociągowo – kanalizacyjnej na terenie Gminy Borów. Na ten cel wydano 70.378,05 zł.

Wszystkie miejscowości w gminie są zwodociągowane. W 2019 roku sprzedaż wody wyniosła 160 719,24m³. Liczba odbiorców wody dostarczanej poprzez sieć wodociągową wyniosła 5060 na początku roku i 5080 na koniec 2019 roku. Na terenie gminy funkcjonowały 3 stacje uzdatniania wody tj.: w Jaksinie, Zielenicach, Borowie (która została zmodernizowana w 2019 roku) i jedna oczyszczalnia ścieków w Borku Strzelińskim, której przebudowa i modernizacja zakończyła się w 2019 roku, należąca do najnowocześniejszych w województwie dolnośląskim.

Do sieci kanalizacyjnej dostęp posiadają mieszkańcy i podmioty gospodarcze w miejscowościach Borów, Borek Strzeliński, Boreczek, Kojęcín, Jelenin i Ludów Śląski.

Na terenie gminy zlokalizowany jest jeden cmentarz komunalny w Zielenicach.

Infrastruktura rekreacyjna na terenie gminy to głównie 20 publicznych placów zabaw, które na bieżąco są konserwowane. W miarę posiadanych środków finansowych wymieniane są też urządzenia zabawowe.

Do najważniejszych zadań wykonanych w 2019r. należały:

- Zakup i montaż zestawu zabawowego przy Szkole Podstawowej w Borku Strzelińskim. Wartość zadania to kwota 13 407,00 zł,

- Zakup i montaż zestawu zabawowego na placu zabaw w Jaksinie. Inwestycja opiewała na kwotę 24 000,00 zł,
- Budowa altan drewnianych w Stogach i Kazimierzowie. Całkowita wartość zadania to kwota 16 499,99 zł,
- Wykonano dokumentację projektową zadania pn. Przebudowa placu zabaw z wykonaniem siłowni zewnętrznej w miejscowości Zielenice . Wartość zadania wyniosła 1 845,00 zł,
- Przebudowa placu zabaw z wykonaniem siłowni zewnętrznej w miejscowości Zielenice - 59 040,00 zł.

Gmina posiada 17 świetlic wiejskich. 14 to obiekty wolnostojące, natomiast 3 to części budynków mieszkalnych. W miarę posiadanych środków finansowych przeprowadzone zostały remonty:

- Modernizacja świetlicy w Siemianowie. Zakres prac obejmował: położenie płytek na ścianach w pomieszczeniu kuchennym, postawienie ścianki działowej z płyt gipsowo kartonowych, montaż instalacji elektrycznej w pomieszczeniu- 4 612,50 zł,
- Modernizacja przyłącza energetycznego i WLZ (wewnętrzna linia zasilająca) w świetlicy w Siemianowie i Kurczowie – 4 710,90 zł,
- Modernizacja pomieszczeń sanitariatów w świetlicy w Ludowie Śl. – 33 210,00 zł,
- Modernizacja pomieszczenia sanitarnego w świetlicy w Kurczowie – 39 975,00 zł,
- Naprawa pokrycia dachów na budynku świetlicy w Ludowie Śl. i Jaksinie – 2460,00 zł.

Obiekty sportowe będące w uzyczeniu klubów sportowych znajdują się w Borowie, Borku Strzelińskim i Ludowie Śląskim. Pozostałe boiska zarządzane są przez dyrektorów szkół w Borku Strzelińskim, Borowie i Zielenicach.

W 2019r. wykonano prace naprawcze ogrodzenia boiska sportowego w Borowie, ponadto wykonano szereg zabiegów agrotechnicznych płyty boiska min. piaskowanie, wertykulację oraz aerację.

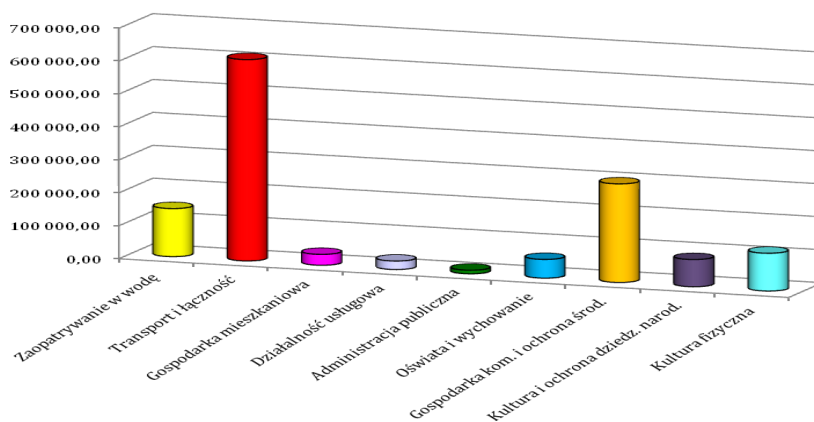
Na stadionie w Borku Strzelińskim dokonano naprawy wiaty.

IX. Działalność inwestycyjna

W 2019 roku Gmina Borów przeznaczyła na inwestycje 1.380.625,18 zł. Plan wydatków inwestycyjnych został wykonany w 94,56 %. Gmina w największym stopniu przeznaczyła środki na inwestycje w transport i łączność (611.694,12 zł) oraz gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (299.258,07) zł.

Wykonanie wydatków majątkowych według działów klasyfikacji budżetowej

Wykaz realizowanych inwestycji:

L.p.	Nazwa zadania	Plan na 2019 rok	Wykonanie	Stopień realizacji (w %)
1.	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Borowie	146.500,00	146.000,00	99,66
2.	Pomoc finansowa dla Powiatu Strzelińskiego na zadanie pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 3049D od km 4 + 348 do km 5 + 338 (Borek Strzeliński - Boreczek)	80.179,00	80.179,00	100,00
2.	Budowa, modernizacja i przebudowa dróg gminnych	144.500,00	141.380,62	97,84
3.	Poprawa bezpieczeństwa osób korzystających ze stacji kolejowej w Boreczku poprzez przebudowę drogi wraz z chodnikiem w miejscowości Boreczek	360.000,00	358.914,00	99,70
4.	Wykonanie dokumentacji projektowej dla modernizacji, przebudowy i budowy dróg gminnych	38.500,00	31.220,50	81,09
5.	Zakup gruntów pod drogi	26.000,00	24.961,80	96,01

6.	Modernizacja instalacji wentylacji i odprowadzania spalin lokalu mieszkalnego w Mańczycach	8.000,00	7.992,00	99,90
7.	Opracowania w zakresie planowania przestrzennego	26.000,00	25.760,25	99,08
8.	Modernizacja budynku Urzędu Gminy Borów	20.000,00	0,00	0,00
9.	Zakup kserokopiarki i sprzętu komputerowego na potrzeby Urzędu Gminy Borów	15.000,00	10.900,00	72,67
10.	Modernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Borku Strzelińskim	32.000,00	31.900,00	99,69
11.	Budowa wewnętrznej instalacji gazowej wraz z przebudową kotłowni w budynku Zespołu Szkół Publicznych w Borowie oraz przyłączeniem do sieci gazowej	25.000,00	24.858,55	99,43
12.	Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Borów	90.000,00	70.378,05	78,20
13.	Dofinansowanie wymiany kotłów na źródła ciepła przyjazne środowisku	175.000,00	173.880,02	99,36
14.	Zakup ciągnika i przyczepy na potrzeby oczyszczalni ścieków w Borku Strzelińskim	55.000,00	55.000,00	100,00
15.	Modernizacja świetlic wiejskich na terenie Gminy Borów	87.000,00	82.508,40	94,84
16.	Modernizacja infrastruktury sportowej na terenie Gminy Borów	15.000,00	0,00	0,00
17.	Przebudowa placu zabaw z wykonaniem siłowni zewnętrznej w miejscowości Zielenice	62.000,00	60.885,00	98,20
18.	Modernizacja i rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej na terenie Gminy Borów	54.342,00	53.906,99	99,20
RAZEM		1.460.021,00	1.380.625,18	94,56

X. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna

Gmina posiada w swoim zasobie 19 mieszkań komunalnych: 3 w Borowie, 4 w Borku Strzelińskim (w tym 2 w obiekcie ośrodka zdrowia), 5 w Boreczku, 2 w Boguszycach, 2 w Brzezicy, 2 w Mańczycach, 1 w Bartoszowej. Wszystkie mieszkania są zasiedlone. Administrowaniem mieszkań komunalnych zajmuje się Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Borowie.

XI. Transport

W 2019 roku Gmina kontynuowała działania zapobiegające wykluczeniu komunikacyjnemu mieszkańców. Rozszerzono gminny transport publiczny, uruchamiając dodatkową linię komunikacyjną. Począwszy od 1 stycznia 2019r. transport prowadzony jest na dwóch regularnych liniach komunikacyjnych tj. Zielenice – Boreczek PKP przez Borów oraz Świnobród – Boreczek PKP przez Borek Strzeliński.

W ramach każdej z linii realizowano po cztery kursy dziennie. Kursy były w miarę możliwości skorelowane z przewozami kolejowymi, co umożliwiałało dojazd zarówno do Strzelina, jaki i Wrocławia. Środki poniesione na publiczny transport w 2019r. wyniosły 214.680,00 zł.

Ponadto w 2019 roku Gmina Borów udzieliła dotację celową Województwu Dolnośląskiemu na realizację zadania w zakresie organizowania publicznego transportu zbiorowego w wojewódzkich kolejowych przewozach pasażerskich w kwocie 47.320,36 zł.

XII. Konsultacje społeczne i organizacje pozarządowe

Przeprowadzono następujące konsultacje społeczne:

- projektu uchwały w sprawie rocznego programu współpracy Gminy Borów z organizacjami pozarządowymi na rok 2020,

W ramach otwartych konkursów ofert, skierowanych do organizacji pozarządowych, powierzono wykonanie następujących zadań publicznych:

- organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży, pochodzących z rodzin – środowisk problemowych. Zadanie to zrealizowało „Polskie Towarzystwo Krajoznawcze”. Koszt realizacji to 17.500,00 zł,

- organizacja dowozu do Szkoły Specjalnej w Mikoszowie i opieki w czasie dowozu nad uczniami niepełnosprawnymi z terenu Gminy Borów w roku szkolnym 2018/2019”. Zadanie to zrealizowało „Stowarzyszenie Św. Celestyna”. Koszt zadania to 8100 zł w 2019r.,

- organizacja dowozu do Szkoły Specjalnej w Mikoszowie i opieki w czasie dowozu nad uczniami niepełnosprawnymi z terenu Gminy Borów w roku szkolnym 2019/2020”. Zadanie to zrealizowało „Stowarzyszenie Św. Celestyna”. Koszt zadania to 6200 zł w 2019r.

Na terenie gminy działały 4 kluby sportowe w formie stowarzyszeń, które w oparciu o ustawę o sporcie otrzymały następujące dotacje:

- Klub Piłkarski 86 Borek Strzeliński –kwota dotacji to: 21 000,00 zł, rozliczono kwotę 17 500,00 zł. 3500,00 zł Klub zwrócił do budżetu Gminy,
- Klub Piłkarski „Esthetic” Ludów Śląski- kwota dotacji to: 26 000,00 zł,
- Uczniowski Klub Sportowy „Lider” Borów – kwota dotacji to: 32 000,00 zł,
- Uczniowski - Klub Sportowy „VIVAT” Borek Strzeliński –kwota przyznaj dotacji zgodnie z zawartą umową to: 1000,00 zł. W trakcie roku Klub uległ rozwiązaniu i zwrócił na mocy porozumienia zawartego z Gminą całość I transzy pobranej dotacji w wysokości 300 zł. Druga transza nie została wypłacona.

XIII. Edukacja i opieka nad dziećmi do lat 3

Gmina Borów jest organem prowadzącym dla następujących szkół:

- Zespołu Szkół Publicznych w Borowie, w którym funkcjonowały: Szkoła Podstawowa, Gimnazjum Publiczne, Przedszkole Publiczne w Borowie,
- Publicznej Szkoły Podstawowej w Borku Strzelińskim,
- Publicznej Szkoły Podstawowej w Zielenicach.

W w/w placówkach w roku szkolnym zatrudnionych było:

- 74 nauczycieli (58 nauczycieli na pełny etat i 16 w niepełnym wymiarze etatu) w tym 24 nauczycieli dyplomowanych, 29 mianowanych, 17 kontraktowych i 4 stażystów,
- 6 pracowników administracji,
- 17,5 etatu pracowników obsługi .

W roku szkolnym kończącym się w 2019 uczęszczało do szkół i przedszkoli łącznie 576 uczniów, w tym 460 do szkół podstawowych i do gimnazjum, natomiast 116 do przedszkola publicznego.

Oprócz obowiązkowych zajęć dydaktycznych wynikających z ramowych planów nauczania przeznaczono dodatkowe środki budżetowe na realizację następujących zajęć: rewalidacyjnych, korekcyjno– kompensacyjnych, dydaktyczno – wyrównawczych oraz pozalekcyjnych (przedmiotowych kół zainteresowań, sportowych, artystycznych, logopedycznych).

Dowożono wszystkich zainteresowanych uczniów bez względu na odległość miejsca zamieszkania od szkoły oraz organizowano i finansowano dowóz dla 8 uczniów niepełnosprawnych do szkół specjalnych.

Organ prowadzący przeprowadził jedno postępowania egzaminacyjne związane z nadaniem stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego.

Na bieżąco i terminowo wykonywano sprawozdania w zakresie Systemu Informacji Oświatowej, wykonania wydatków i dochodów oraz rozliczenia dotacji przeznaczonych na:

- pokrycie kosztów udzielenia pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym,
- dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników,
- wyposażenie szkół podstawowych i gimnazjum w podręczniki do zajęć,
- dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego.

Przeprowadzono prace remontowe w Publicznej Szkole Podstawowej w Zielenicach na kwotę 89.873,64 zł, w Publicznej Szkole Podstawowej w Borku Strzeleńskim na kwotę 32.367,40 zł oraz w Zespole Szkol Publicznych w Borowie na kwotę 6.143,30 zł.

Ze środków budżetowych wyposażano wszystkie szkoły w pomoce dydaktyczne.

Prowadzono ewidencję dzieci zameldowanych na terenie Gminy Borów a uczęszczających do publicznych i niepublicznych przedszkoli poza gminą. W związku z powyższym wypłacono na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego kwotę 159.813,44 zł jako refundację kosztów uczęszczania dzieci z gminy Borów do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych na terenie innych gmin.

Prowadzono ewidencję dzieci zamieszkujących poza Gminą Borów i uczęszczających do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych na terenie gminy. Z tego tytułu do budżetu gminy wpłynęła kwota 13.950,75 zł.

Ponadto z inicjatywy organu prowadzącego:

- organizowano plan doskonalenia zawodowego dla nauczycieli z wszystkich szkół na terenie Gminy Borów,
- przyznano uczniom gimnazjum stypendia za wybitne osiągnięcia w nauce dla 8 osób,
- dofinansowano konkursy przedmiotowe i inne odbywające się w szkołach.

W 2019 r. odbył się sprawdzian na zakończenie szkoły podstawowej i egzamin gimnazjalny w Gimnazjum Publicznym w Borowie.

Wyniki na tle średniej powiatowej i wojewódzkiej przedstawiają poniższe tabele.

Egzamin ósmoklasisty dane w ujęciu procentowym

	Ilość uczniów	j.polski	matematyka	j. angielski	j. niemiecki
ZSP w Borowie	28	62,8	44,7	67,5	-
PSP w Zielenicach	12	64,3	31,9	57,3	-
PSP w Borku Strzelińskim	19	54,4	41,7	54,6 (17 ucz.)	32,5 (2 ucz.)
Gmina Borów	59	59	41,1	61,5	32,5
powiat strzeliński	402	59,8	36,3	55,1	42,5
województwo dolnośląskie	25326	61,1	43,4	59,9	41,3

Egzamin gimnazjalny dane w ujęciu procentowym

szkoła	hum.		Mat- przyr.		j. obce (ang.)		j. obce (niem.)	
	polski	Historia	Matem.	przedmioty przyrodnicze	Podstaw.	Rozszerz.	Podstaw.	Rozszerz.
Borów	62,7	57,6	44,6	51,3	71,0	51,4	56,5	63,0
liczba uczniów 39								
powiat strzeliński	56,1	54,7	35,1	44,7	60,5	48,6	51,9	38,9
liczba uczniów 400								

Najważniejsze działania edukacyjne prowadzone w szkołach w 2019 roku:

✓ **Zespół Szkół Publicznych w Borowie:**

- organizacja 27. finału WOŚP impreza o zasięgu regionalnym,
- organizacja VIII edycji Biegu Tropem Wilczym w marcu 2019 r.,
- organizacja obchodów upamiętniających zbrodnię w Korościatynie,
- Finał akcji Pola Nadziei,
- Akcja przedszkolna „Mamo Tato nie pal!”,
- udział w warsztatach pszczelarskich uczniów klas 1-4 i przedszkola,
- przeprowadzone zostały szkolne etapy konkursów z Dolny Ślązak,
- przystąpiono do **ogólnopolskiej kampanii „Bohater On”, której celem jest uhonorowanie uczestników Powstania Warszawskiego oraz promowanie historii Polski XX wieku,**

- udział w gminnym konkursie pn. "**OBLICZA NIEPODLEGŁOŚCI**",
- udział w warsztatach kulinarnych i artystycznych w ramach projektu czeskiego pn. "**RAZEM-kulinarnie i kreatywnie**",
- spotkanie z pisarką - panią Martą Szloser we współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną w Borowie,
- odbyły się powiatowe etapy konkursu z Dolny Ślązak z geografii, matematyki, biologii, fizyki geografii, j. angielskiego,
- uroczyste odśpiewanie Hymnu Państwowego w dniu 08.11.2019 o godzinie 11.11,
- Szkoła wraz z Radą Rodziców oraz pracownikami Urzędu Gminy Borów pod patronatem Wójta Gminy Borów organizowała VI Bieg Niepodległości – impreza o zasięgu regionalnym.

✓ **Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Zielenicach**

- udział w powiatowym Konkursie Wiedzy o Ziemi Strzelińskiej – drużynowo II miejsce klasy IV-VI i II miejsce klasy VII- VIII,
- udział w „ Zdolnym Ślązaku” – konkursie wiedzy ogólnej (j. polski, matematyka, j. angielski, j. niemiecki, geografia, biologia, chemia),
- przegląd Kolęd i Pastorałek,
- międzyszkolne Drużynowe Mistrzostw Strzelina w Szachach- I miejsce,
- Powiatowy Konkurs Języka Angielskiego klas I-III –I miejsce,
- Powiatowy Konkurs Matematyczny w kategorii klas V – uczeń zajął I miejsce,
- ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom” – II miejsce,
- udział w II edycji Ogólnopolskiego konkursu dla Szkół Podstawowych „DO HYMNU” w rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości – konkurs polegał na zaśpiewaniu przez wszystkich uczniów hymnu i trzech pieśni hymnicznych w obecności komisji z Gdańskiej Akademii Muzycznej,
- udział w Turnieju piłki nożnej „ Z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku” I miejsce w powiecie,
- współpraca ze „Stowarzyszeniem Hospicjum Domowego – „Nadzieja” w Strzelinie,
- współpraca ze Stowarzyszeniem „INTEGRACJA”. Szkoła-Rodzina-Środowisko lokalne” w Borowie realizacja programów profilaktycznych,
- udział w VI Biegu niepodległości w Borowie z okazji Narodowego Święta Niepodległości,
- w ramach projektu „RAZEM – kreatywnie i kulturalnie” uczniowie brali udział w warsztatach kulinarnych dla dzieci i dorosłych oraz artystycznych.

- w ramach projektu „Dziś przygotowuję się do jutra” prowadzono zajęcia:

- Efektywne nauczanie dla klas I-III ,
- rozwijające kompetencje cyfrowe-wykorzystanie technologii ICT,
- matematyka i fizyka metodą eksperymentu,
- biologia metodą eksperymentu,
- chemia i geografia metodą eksperymentu oraz doposażono szkołę w pracownie przedmiotowe: chemiczno-fizyczno- matematyczną, biologiczno- przyrodniczą i geograficzną.

✓ **Publiczna Szkoła Podstawowej im. Wincentego Witosa w Borku Strzelińskim**

- zakupiono ekran informacyjno- edukacyjny „Wirtualna Gazetka” na korytarzu szkoły, dzięki czemu na bieżąco wyświetlane są zastępstwa, komunikaty, wydarzenia z życia szkoły oraz prace uczniów,
- realizacja zajęć z projektu: „Dziś przygotowuję się do jutra”, którego celem jest wsparcie uczniów i uczennic w Gminie Borów w zakresie wzrostu kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności na rynku pracy,

- organizacja półkolonii w czasie ferii zimowych: 28.01- 01.02. 2019 roku w formie wyjazdów dla osób chętnych- ok. 40 uczniów wzięło udział choć w jednym wyjeździe lub zajęciu, a w czasie wakacji w dniach 1-5 lipca 2019 roku dla grupy- 23 dzieci, przy udziale 5 nauczycieli naszej szkoły,

- organizacja kiermaszu prac bożonarodzeniowych i ciasta oraz jasełek dla społeczności lokalnej,
- udział delegacji szkoły w wojewódzkich obchodach Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej w Węgrach,

Osiągnięcia w uczniach konkursach:

- 2 miejsce ucznia klasy 2 w Regionalnym konkursie : „Portret naszego papieża Jana Pawła II”,

-3 miejsce uczennicy klasy II w Ogólnopolskim konkursie „Christmas Story Comic”,

-1, 2 i 3 miejsce naszych uczennic w 6. Gminnym Biegu Niepodległości,

- sukcesy naszych uczennic w Międzywojewódzkich zawodach w Akrobatyce Sportowej,

-uczniowie szkoły zakwalifikowali się do powiatowego etapu konkursu z Dolny Ślązak z następujących bloków tematycznych: JĘZYK POLSKI- troje uczniów, MATEMATYKA- jeden uczeń, CHEMIA- jeden uczeń, HISTORIA- jeden uczeń, GEOGRAFIA- jeden uczeń, JĘZYK ANGIELSKI- jeden uczeń,

- 1 i 2 miejsce uczennic naszej szkoły w Powiatowym Konkursie Piosenki obcojęzycznej,

-uczennica klasy II brała udział w zawodach "Puchar Smoka" w ramach Polskiej Ligi Karate Shinkyokushin, które odbyły się w Warszawie i zajęła II miejsce, oraz III miejsce w Międzynarodowych zawodach karate,

- dwie uczennice klasy 2 uzyskały wyróżnienia w Powiatowym Konkursie Pięknego Czytania,
- w Powiatowym konkursie matematycznym- 2 miejsce zajęła uczennica klasy IV, 3 miejsce uczeń klasy VI,
- wyróżnienie w Ogólnopolskim konkursie „Dziecięca kartka pomaga”- dla dziecka z oddziału przedszkolnego,
- 2 miejsce ucznia klasy I w Powiatowym konkursie przyrodniczym,
- 1, 2 i 3 miejsce w Gminnym Dyktandzie,
- organizacja III Powiatowego Konkursu Języka Angielskiego- 2 uczennice zdobyły 2 i 3 miejsca,
- 18 uczniów szkoły uczestniczyło w obozie językowym,
- 4 uczniów uczestniczyło w wakacyjnych warsztatach artystycznych,
- obchody Dnia Życzliwości i Pozdrowień- w szkole i w środowisku,
- z okazji Dnia Babci i Dziadka gościliśmy ok. 180 babć i dziadków naszych uczniów,
- liczne i różnorodne działania Szkolnego Koła Wolontariatu i Samorządu szkolnego, m. in organizacja zbiórek i akcji charytatywnych, odwiedziny u osób chorych i samotnych- pomoc w zakupach, porządkach, rozmowy, Akcja „ Pola Nadziei”,
- organizacja zajęć z robotyki i programowania- 2 spotkania z wolontariuszami z Projektora.

Opieka nad dziećmi do lat 3

W 2019 roku w budynku Zespołu Szkół Publicznych w Borowie nadal funkcjonował żłobek. Żłobek jest prowadzony przez Fundację Edukacji Przedszkolnej, we współpracy z gminą. Gmina użycza bezpłatnie pomieszczenia w Zespole na potrzeby żłobka. Fundacja pokrywa koszty mediów i opłatę za wywóz śmieci. Do żłobka uczęszcza 24 dzieci. Rodzice nie ponoszą odpłatności za opiekę nad dziećmi. Zgodnie z zasadami rekrutacji pierwszeństwo przyjęcia do tej placówki mają dzieci rodziców powracających do pracy zawodowej.

XIV. Działalność kulturalna

W gminie funkcjonowała jedna instytucja kultury tj. Gminna Biblioteka Publiczna w Borowie, która posiada swoje placówki w Borowie, Borku Strzelińskim, Zielenicach i Ludowie Śląskim. Biblioteki w Borku Strzelińskim i Zielenicach pełnią funkcję bibliotek publiczno-szkolnych. Przy tej instytucji działają: zespół ludowy „Ślężanki” oraz gminny chór „Veni Lumen”, które występują podczas różnego rodzaju gminnych uroczystości oraz biorą udział w festynach, przeglądach i konkursach na terenie gminy, powiatu i regionu.

W 2019 roku zorganizowano 110 imprez kulturalnych, w których wzięły udział 3733 osoby. Dla 192 uczniów przeprowadzono szkolenia biblioteczne, a dla 2780 osób zorganizowano zajęcia edukacyjne i komputerowe.

Najważniejsze wydarzenia kulturalne zorganizowane w 2019 roku to:

- VII Przegląd Kolęd i Pastorałek,
- Koncert Karnawałowy (wyk. Quantum of Jazz, zespół Americana, Big Band Politechniki Wrocławskiej),
- V Gminne Dyktando,
- rozstrzygnięcie konkursu „Najlepszy Czytelnik 2018”,
- obchody Narodowego Dnia Żołnierzy Wyklętych,
- Gminny Dzień Kobiet,
- Konkurs na Palmę Wielkanocną,
- Gminny Finał Kampanii Pola Nadziei,
- koncert z okazji obchodów rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
- spotkania autorskie z siostrą Stanisławą Szulikowską,
- akcja „Z książką na walizkach” – spotkanie autorskie dla dzieci z pisarką Renatą Piątkowską w SP w Borowie,
- akcja „Rozczytana Aglomeracja” – spotkanie autorskie pisarki Marty Kisiel z uczniami PSP w Borku Strzelińskim,
- udział w międzypokoleniowych zajęciach połączony z Festiwalową Salą Wspomnień filmu „Sami Swoi” w Gostkowicach,
- koncert piosenek Anny German „Śpiewająca Eurydyka” , pod patronatem pośta Ryszarda Czarneckiego,
- festyn „Pożegnanie wakacji” zorganizowany wspólnie z Radą Sołecką wsi Borek Strzeliński,
- „Narodowe Czytanie” – ogólnopolska akcja pod patronatem Prezydenta RP i Jego Małżonki,
- spotkanie autorskie z pisarką Sylwią Winnik zorganizowane w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki,
- spotkanie z przedstawicielami władz lokalnych, czytelnikami i użytkownikami biblioteki z Wojewodą Dolnośląskim przy okazji uroczystości wręczenia odznaki honorowej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Zasłużony dla Kultury Polskiej”,
- „Noc Bibliotek” pod hasłem „Znajdźmy wspólny język” akcja zorganizowana w Borku Strzelińskim,
- Dzień Kobiet Wiejskich zorganizowany, przy współpracy z KGW z Borowa, w sali Gminnego Centrum Kulturalno-Edukacyjnego,
- Gminny Dzień Ziemniaka przy współpracy z Radą Sołecką Borka Strzelińskiego,
- w filii w Zielenicach odbyło się uroczyste pasowanie na Czytelnika najmłodszych uczniów,

- spotkanie autorskie z dr hab. inż. Bartoszem Jaweckim zorganizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Gromnik, lokalną organizacją turystyczną Geopark Przedgórze Sudeckie oraz Wydziałem Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu,
- Dzień Postaci z Bajek,
- obchody Święta Niepodległości (występ chóru gminnego, wystawa prac złożonych na konkurs plastyczny pn. „Oblicza Niepodległości”, koncert zespołu „Trio Zbyszka Korpowskiego” oraz konkurs na „Najlepszą zupę polską” dla lokalnych Kół Gospodyń Wiejskich),
- spotkanie autorskie z pisarką Martą Szloser zorganizowane we współpracy z Aglomeracją Wrocławską dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w Borowie,
- kreatywne spotkania z okazji Międzynarodowego Dnia Pluszowego Misia,
- zabawa Mikołajkowa organizowana wspólnie z Radą Sołecką Borka Strzeleńskiego,
- Konkurs na Najpiękniejszą Choinkę,
- „Międzypokoleniowe spotkanie przy choince” to temat drugiego spotkania międzypokoleniowego, w którym wzięli udział seniorzy z naszej gminy oraz słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku z Wrocławia. Spotkanie odbyło się w Instytucie Pedagogiki we Wrocławiu,
- Międzypokoleniowe pieczenie i ozdabianie pierników- zorganizowane we współpracy z Radą Sołecką wsi Borów,
- w drugiej połowie roku zaprosiliśmy naszych czytelników, użytkowników i pozostałych mieszkańców do udziału w konkursie „Kinder. Przerwa na wspólne czytanie”, w którym GBP w Borowie została nagrodzona jako jedna z 300-u bibliotek w kraju.

Przy bibliotekach działają Kluby 50+, Dyskusyjne Kluby Książki, Klub Filmowy, Poranek Malucha, prowadzone są zajęcia plastyczne, gry i zabawy dla dzieci, warsztaty sleeveface, zajęcia komputerowe, zajęcia pn. Bajkoterapia. Czytelnicy mają możliwość uczestniczenia w spotkaniach autorskich z pisarzami, prowadzone są akcje: *Cała Polska Czyta Dzieciom* i *Bookcrossing*. We współpracy z Fundacją Partycypacji Społecznej dla 25-u seniorów z gminy Borów zorganizowano bezpłatny kurs komputerowy E-senior, który odbywał się w bibliotekach w Borowie i w Borku Strzeleńskim.

W roku 2019 do 4 bibliotek zapisało się 1184 czytelników, z czego 516 osób stanowiły osoby uczące się, 367 to osoby pracujące, a 301 osób to emeryci, renciści i niezatrudnieni oraz dzieci, które nie osiągnęły wieku szkolnego. Łącznie wypożyczono 46 226 książek, 87 audiobooków i 2 541 gazet. Ogółem w ciągu roku biblioteki odwiedziło 45 194 osoby.

Współpraca z następującymi instytucjami i stowarzyszeniami:

- Liga Kobiet Polskich, patronat honorowy posła Ryszarda Czarneckiego,
- Instytut Książki (porozumienie o współpracy),
- Fundacja „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom” (czytelnicza akcja ogólnopolska),
- Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu (akcja czytelnicza),
- Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej,
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gromnik ,
- Stowarzyszenie Hospicjum Domowego Nadzieja,
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę i Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK),
- KPP Strzelin – spotkania informacyjne i profilaktyczne z seniorami,
- Rady sołeckie
- Koła Gospodyń Wiejskich.

Gminna Biblioteka Publiczna w Borowie w 2019 roku zajęła 10 miejsce w Polsce i 1 miejsce w województwie Dolnośląskim w Rankingu Bibliotek organizowanym przez „Rzeczpospolitą”.

XV. Przedsiębiorcy

Na podstawie danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w gminie było zarejestrowanych 286 przedsiębiorców, w tym 10 podmiotów prowadziło działalność w formie spółek. W systemie CEiDG w roku 2019 Urząd Gminy jako organ rejestrowy wprowadził bądź przetworzył 151 wniosków.

XVI. Ochrona środowiska

Gmina podejmowała działania zmierzające do ochrony środowiska naturalnego. Kontynuowano działania w zakresie program usuwania azbestu. Na ten cel uzyskano dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Efektem tych działań jest zebranie i utylizacja **12,457 Mg** azbestu.

W ramach Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Borów, uruchomiono program udzielania dotacji celowych ze środków budżetu Gminy Borów na dofinansowanie zadań służących ochronie powietrza związanych z trwałą likwidacją lokalnych źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi lub biomasą i wymianą na źródła ciepła przyjazne środowisku. W czasie trwania drugiej i trzeciej edycji programu wpłynęło 18 wniosków o udzielenie dotacji. Zawarto 18 umów na łączną kwotę **173 880, 02 zł - środki własne.**

Zadania gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi są przekazane do Związku Międzygminnego Ślęza – Oława, którego członkiem jest gmina. Związek organizuje i nadzoruje te

zadania na terenie gmin: Borów, Ciepłowody, Czernica, Miasto Oława, Przeworno, Siechnice, Żórawina.

W ramach ponoszonej opłaty przez mieszkańców lub właścicieli nieruchomości/użytkowników nieruchomości zabierane są odpady w formie niesegregowanej lub segregowanej. Segregacja polega na wyodrębnieniu pięciu frakcji tj.:

- papieru – odbierana raz w miesiącu,
- szkła - odbierana raz w miesiącu,
- metali i tworzyw sztucznych – odbierana raz na dwa tygodnie,
- odpady ulegające biodegradacji – w miesiącach kwiecień –październik –raz na tydzień, a w miesiącach listopad – marzec – 2 razy w miesiącu,
- zmieszane resztkowe - odbierana raz na dwa tygodnie.

Odpady niesegregowane odbierane są raz na dwa tygodnie. Raz w miesiącu funkcjonuje również mobilny punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (pszok) w Borowie. Związek zorganizował również stały pszok dla wszystkich mieszkańców w Godzikowicach. Dwa razy w roku we wszystkich miejscowościach gminy odbywa się również zbiórka objazdowa.

Zestawienie zebranych odpadów za rok 2019:

1	razem	568,432 Mg
2	papier i tektura	16,98 Mg
3	szkło	45,08 Mg
4	TS	0,568 Mg
5	metale	0 Mg
6	odzież i tekstylia	0,708 Mg
7	niebezpieczne	0,171 Mg
8	baterie i akumulatory	0,015 Mg
9	ZSEE	8,915 Mg
10	wielkogabarytowe	97,16 Mg
11	ulegające biodegradacji	261,573 Mg
12	opakowania wielomateriałowe	0 Mg
13	opakowaniowe	59,4 Mg

14	pozostałe	0,022 Mg
15	budowlane	77,84 Mg
16	budowlane recykling	54,488 Mg

Ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej korzystało 3126 osób na początku roku i 3177 osób na koniec 2019 roku.

W 2019 roku do zmodernizowanej i rozbudowanej oczyszczalni ścieków w miejscowości Borek Strzeliński przyjęto ścieki w ilości 66 633,48 m³.

XVII. Planowanie przestrzenne

Na początku 2019 roku miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objętych było 59% powierzchni gminy, a na koniec 62%. Uchwalono miejscowy plany zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Kurczów oraz zmianę dla miejscowości Borek Strzeliński i Ludów Śląski. W toku przeprowadzania procedury planistycznej jeszcze jest 8 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących 2000 ha gminy, z tego ok. 300 ha to zmiana obowiązujących planów i cztery zmiany dla pojedynczych jednostek (działek albo terenów).

XVIII. Sprawy administracyjne i działalność uchwałodawcza

Do wszystkich jednostek organizacyjnych gminy wpłynęło 11103 szt. korespondencji, w tym 3828 dowodów księgowych, a wysłano lub doręczono 12 376 szt. korespondencji, w tym 4294 wystawionych dowodów księgowych. Wydano również 5733 decyzji administracyjnych. W poszczególnych jednostkach organizacyjnych wyglądało to następująco:

1. Urząd Gminy - 5627 szt. korespondencji przychodzącej, w tym 1822 dowodów księgowych, 4744 szt. korespondencji wychodzącej, w tym 302 wystawionych faktur, 4032 decyzje administracyjne.
2. Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej –684 szt. korespondencji przychodzącej, w tym 602 dowodów księgowych, 4110 szt. korespondencji wychodzącej, w tym 3747 wystawionych faktur.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej –3203 szt. korespondencji przychodzącej, w tym 322 dowodów księgowych, 2844 szt. korespondencji wychodzącej, w tym 149 faktur i 1701 decyzji administracyjnych.
4. Gminna Biblioteka Publiczna - 287szt. korespondencji przychodzącej, w tym 251 dowody księgowe, 337 szt. korespondencji wychodzącej, w tym 26 wystawionych faktur.

5. Szkoły - 1302 szt. korespondencji przychodzącej, w tym 831 dowodów księgowych, 341 korespondencji wychodzącej, w tym 70 wystawionych faktur.

W 2019 roku we wszystkich jednostkach organizacyjnych Gminy Borów zaksięgowano łącznie 69.812 dowodów księgowych, z tego:

- 31.027 - w Urzędzie Gminy Borów,
- 15.438 - w Gminnym Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Borowie,
- 12.733 - w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Borowie,
- 5.637 - w Zespole Szkół Publicznych w Borowie,
- 2.116 - w Szkole Podstawowej w Borku Strzelińskim,
- 1.807 - w Szkole Podstawowej w Zielenicach,
- 1.054 - w Gminnej Bibliotece Publicznej w Borowie.

Wydano 8 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

- 2 decyzje zmieniające wcześniej wydane,
- 2 decyzje dotyczące budowy i rozbudowy budynków mieszkalnych,
- 4 decyzje dotyczące budowy i rozbudowy budynków w zabudowie zagrodowej.

Nie wpłynęły żadne skargi w rozumieniu Kodeksu Postępowania Administracyjnego. Mieszkańcom wydano 350 dowodów osobistych oraz 712 odpisów aktów stanu cywilnego. Wójt Gminy Borów wydał 114 zarządzeń.

Rada Gminy Borów podjęła 85 uchwał, z czego wnioskodawcą 75 był Wójt Gminy. Wszystkie uchwały wskazujące Wójta Gminy jako organ wykonujący były/są wykonywane.

W 2019 roku do Urzędu Gminy wpłynęło 48 wniosków o udzielenie informacji publicznej, udzielono 48 odpowiedzi, w tym wydano 1 decyzję odmowną.

XIX. Zamówienia publiczne w trybie przetargu nieograniczonego udzielone w 2019 roku

L.p.	Przedmiot zamówienia	Rodzaj zamówienia (rob. budowlane, dostawy, usługi)	Tryb	Kwota brutto udzielonego zamówienia w ramach podpisanej umowy
1.	Dostawa sprzętu komputerowego multimedialnego i oprogramowania, mebli, sprzętu AGD, wyposażenia kuchni, pomocy dydaktycznych, urządzenia do terapii BIOFEEDBACK oraz licencji do korzystania z obrazkowego testów zawodów w ramach projektu pn. „Dziś przygotowuję się do jutra - wsparcie uczniów i uczennic w Gminie Borów” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020	dostawy	przetarg nieograniczony	357 536,32 zł.
2.	„Przebudowa drogi z chodnikiem w miejscowości Boreczek”	roboty budowlane	Przetarg nieograniczony	336 774,00 zł.
3.	Dostawa oleju opałowego lekkiego do szkół na terenie Gminy Borów w sezonie grzewczym 2019/2020 r.	dostawy	przetarg nieograniczony	181 572,60 zł.
4.	Dostawa skanera oraz sprzętu komputerowego na potrzeby Urzędu Gminy Borów	dostawy	przetarg nieograniczony	15 534,90 zł.
5.	Zakup energii elektrycznej na potrzeby Gminy Borów	dostawy	przetarg nieograniczony	369 068,82 zł.
6.	Dostawa paliw płynnych w 2020 roku do pojazdów i urządzeń technicznych na potrzeby Gminy Borów	dostawy	przetarg nieograniczony	2300,58 zł.

XX. WYBORY SOŁECKIE

W 2019 roku we wszystkich sołectwach na terenie gminy przeprowadzono wybory sołtysów oraz rad sołeckich. Aż w 16 miejscowościach wybrano dotychczasowych sołtysów, w pozostałych 9 miejscowościach nastąpiła zmiana władarzy.

WYKAZ SOŁTYSÓW Z TERENU GMINY BORÓW w kadencji 2019-2024

SOŁECTWO	SOŁTYS
Bartoszowa	Jacek Frydlewicz
Boreczek	Krystyna Chorążewska
Borek Strzeliński	Maria Czarnecka
Borów	Henryk Łatka
Brzezica	Krzysztof Chaberski
Brzoza	Anna Paśławska
Głownin	Michał Brydowski
Jaksin	Krzysztof Zamorski
Jelenin	Piotr Stefanko
Kazimierzów	Łukasz Stasienko
Kępino	Danuta Szczepańska
Kojęcín	Krystyna Golińczak
Kręczków	Anna Skulska
Kurczów	Marian Teneta
Ludów Śląski	Teresa Brusilo
Mańczyce	Małgorzata Kuchta
Michałowice	Jarosław Kuligowski
Opatowice	Waldemar Macała
Piotrków Bor.	Wiesława Góra
Rochowice	Iwona Szczęśniak
Siemianów	Anna Kostrzewa
Stogi	Józef Gondek
Suchowice	Marek Harhala
Świnobród	Stanisław Rataj
Zielenice	Ewa Łopata

XXI. BEZPIECZEŃSTWO W GMINIE

Zadaniem własnym gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej.

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. **Policja, Państwowa Straż Pożarna**, które to służby w realizacji swoich zadań wspierane są w naszej gminie przez jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

1) Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwa dzielnicowy, sierż. szt. Wojciech Piotrowicz
Telefon służbowy: tel: 47-8723-237, 797306313,
adres mail: dzielnicowy.5@strzelin.wr.policja.gov.pl

Dyżury pełnione są w Gminnej Bibliotece Publicznej w Borowie.

2) Na terenie Gminy Borów funkcjonują trzy Ochotnicze Straże Pożarne :

- Borów
- Borek Strzeliński
- Zielenice.

Dwie z nich – Borek Strzeliński i Zielenice – włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

Na wyposażeniu OSP znajdują się samochody pożarnicze: STAR GBM , JELCZ GCBA, MERCEDES GBA, ŻUK GLM.

OSP wyposażone są w sprzęt zgodny z wymogami Państwowej Straży Pożarnej, między innymi: motopompy, motopompy pływające, pilarki spalinowe do drewna, pilarki spalinowe do stali i betony, agregaty prądotwórcze wraz z najaśnicami oraz sprzęt ratownictwa drogowego.

Obecnie do OSP należy łącznie ok. 60 członków, w tym w Jednostkach Operacyjno – Technicznych działa 40 strażaków.

Strażacy posiadają wymagane przeszkolenie w zakresie podstawowym, szkolenie dowódców, operatorów sprzętu oraz Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy.

Regularnie podnoszą swoje kwalifikacje uczestnicząc w szkoleniach i biorąc udział w ćwiczeniach. Badania lekarskie wykonywane są zgodnie z wymogami (co 3 lata) oraz na bieżąco dla nowo przyjmowanych strażaków.

Kierowcy pojazdów OSP posiadają wymagane kwalifikacje. Sukcesywnie zwiększana jest liczba osób mających uprawnienia do prowadzenia wozów bojowych. Osoby i sprzęt są ubezpieczone.

Celem zabezpieczenia realizacji zadań wynikających z ustawy o ochronie przeciwpożarowej, rok rocznie w budżecie gminy zabezpiecza się środki finansowe z przeznaczeniem na utrzymanie jednostek OSP zapewnienie ich gotowości bojowej, zakupy sprzętu przeciwpożarowego, wyszkolenie i prowadzenie remontów baz lokalowych. W budżecie gminy na rok 2019 zapewniono 208 300 zł z czego wydatkowano 165 014 zł.

XXII. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Siłownia zewnętrzna w Borowie

Siłownia zewnętrzna w Borowie

Remont kuchni w ZSP w Borowie

Remont kuchni w ZSP w Borowie

Plac zabaw w Zielenicach

Plac zabaw w Zielenicach

Plac zabaw w Główninie

Plac zabaw w Główninie

Współpraca polsko-czeska

Współpraca polsko-czeska

Modernizacja SUW w Borowie

Modernizacja SUW w Borowie

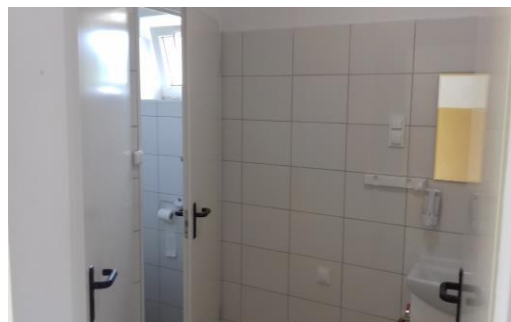
Przebudowa drogi w Boreczku

Przebudowa drogi w Boreczku

Sanitariaty w Kurczowie

Sanitariaty w Ludowie Śląskim

Altana w Kazimierzowie

Altana w Stogach

Zestaw zabawowy w Borku Strzelińskim

Zestaw zabawowy w Jaksinie